

UCHWAŁA NR XX/134/2026
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

z dnia 7 maja 2026 r.

**w sprawie stanowiska dotyczącego zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia
przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej
oraz możliwości egzekwowania tych opłat**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz § 19 ust. 1 pkt 2 Statutu Miasta Maków Mazowiecki (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 13208-ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Rada Miejska w Makowie Mazowieckim wyraża stanowisko w sprawie zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz możliwości egzekwowania tych opłat, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Stanowisko, o którym mowa w § 1, kieruje się do:

- 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezesa Rady Ministrów;
- 3) Ministra Rodziny i Polityki Społecznej;
- 4) Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej;
- 7) Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego;
- 8) Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej oraz Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej;
- 9) Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego;
- 10) Samorządów gminnych z terenu województwa mazowieckiego;
- 11) Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) Unii Miasteczek Polskich;
- 13) Związku Miast Polskich.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Dariusz
Artur Miecznikowski

Załącznik do uchwały nr XX/134/2026
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 7 maja 2026 r.

Stanowisko Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

Zgodnie z art. 61 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214, 1302):

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

2a. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby niewymienione w ust. 2.

3. W przypadku niewywiązywania się osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2a, z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w art. 103 ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepis art. 104 ust. 3-8 stosuje się odpowiednio. W oparciu o art. 96 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej spoczywa na:

- 1) osobie i rodzinie korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej;
- 2) spadkobiercy osoby, która korzystała ze świadczeń z pomocy społecznej - z masy spadkowej;
- 3) małżonku, zstępnych przed wstępnymi osoby korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej - jedynie w przypadku gdy nie dokonano zwrotu wydatków zgodnie z pkt 1 i 2, w wysokości przewidzianej w decyzji dla osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej.

Przepis art. 96 ust. 1 nie upoważnia gminy do dochodzenia zwrotu wydatków, jakie poniosła w sytuacji gdy opłata wnoszona przez mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, tj. 70% jego dochodu nie wystarczała na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania. Art. 96 ust. 1 nie daje zatem możliwości wystąpienia o zwrot kwoty różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca. Ta kwestia w ocenie Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim wymaga uregulowania. Często praktyką występującą na terenie Miasta Maków Mazowiecki oraz innych gminach jest sytuacja, gdy osoba kierowana do domu pomocy społecznej posiada niewielki dochód jednakże sumiennie wpłaca ustawowe 70% dochodu na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania, natomiast pozostałą część brakującej kwoty dopłaca

gmina. Na tę sytuację często nakłada się również fakt, że osoba skierowana do DPS przebywa w tym miejscu kilka, kilkanaście, a w skrajnych przypadkach nawet kilkadziesiąt lat. Podopieczni kierowani do domu pomocy społecznej bardzo często są samotni, ale dysponują własnym majątkiem np. w postaci gospodarstwa rolnego, który to majątek w oparciu o aktualne przepisy prawa, poza sporadyczną darowizną na rzecz gminy, przechodzi na dalszych spadkobierców niepartycypujących w kosztach utrzymania podopiecznego. W niniejszych przypadkach ciężar finansowy pobytu mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej przenoszony jest w praktyce wyłącznie na gminy, dla których stanowi to istotne obciążenie budżetu.

W ocenie Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim niezbędne jest:

- umożliwienie gminom dochodzenia zwrotu ponoszonej różnicy w kosztach pobytu mieszkańca w DPS z masy spadkowej, niezależnie od tego, czy mieszkaniec wywiązywał się z obowiązku wpłacania 70% dochodu,
- wzmocnienie instrumentów egzekucyjnych wobec członków rodziny zobowiązanych do współfinansowania kosztów,
- rozważenie systemowych rozwiązań, które w większym stopniu przeniosą finansowanie pobytu mieszkańców w DPS na budżet państwa.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim apeluje do władz państwowych oraz parlamentarzystów o pilne podjęcie działań legislacyjnych, które pozwolą na odciążenie gmin w tym zakresie oraz zapewnią bardziej sprawiedliwy i efektywny system finansowania opieki w domach pomocy społecznej.

Podjęcie uchwały i skierowanie stanowiska do najważniejszych organów państwowych, parlamentarzystów oraz organizacji samorządowych jest wyrazem troski o sprawiedliwy podział zadań i odpowiedzialności finansowej pomiędzy państwem a samorządami oraz ma na celu ochronę interesów mieszkańców gminy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz Artur Miecznikowski